

**TBMM PLAN BÜTÇE KOMİSYONU, GÜMRÜK ve TİCARET
BAKANLIĞI 2012 YILI BÜTÇESİ SUNUMU
3 KASIM 2012**

Sayın Başkan,

Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Üyeleri,

2012 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı kapsamında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın bütçesini sunmak üzere huzurlarınızda bulunmaktayım.

Bilindiği üzere, Bakanlıkların yeniden yapılandırılması çerçevesinde, 8 Haziran 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 640 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, gümrük işlemlerinin yanı sıra, İç Ticaret, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Denetimleri, Esnaf ve Sanatkârlar ile Kooperatiflerin, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na bağlanması ile görev alanımız genişlemiş, Bakanlığımızın yapısı daha da güçlenmiştir.

Rekabet Kurumu'nun da Bakanlığımızın ilgili kurumu haline gelmesi bu güç birliğini daha donanımlı hale getirmektedir.

Dolayısıyla Bakanlığımız bünyesinde ticaret ile gümrüklerin birleşmesi bu anlamda; haksız rekabetin önlenmesi, maliyetlerin düşürülmesi, ticaretin etik kurallar çerçevesinde yapılması bakımından son derece önemli sonuçlar getirecektir.

Bu çerçevede,

- ✓ Gümrük politikasını belirlemek ve uygulamak özellikle gümrük rejimleri, gümrük vergilerinin tahsili işlemlerini yürütmek,
- ✓ Kaçakçılığı önlemek, izlemek ve soruşturmak, bu amaçla gümrüklü yer ve sahalarda kamu düzenini korumak dâhil gerekli tüm tedbirleri almak,
- ✓ Gümrük işlemleriyle ilgili verilerin risk analizine tabi tutulması ile sonradan kontrol işlemlerini yürütmek,
- ✓ Gümrük Kanunu'na göre tasfiye işlemlerini gerçekleştirmek,
- ✓ İç ticaret politikalarını belirleyerek diğer kurumlar ile işbirliği içerisinde ticaret politikasının uygulanmasını temin etmek,

- ✓ Doğrudan tüketiciye sunulan ürünler ile ilgili piyasa gözetimi ve denetimi gerçekleştirmek,
- ✓ Ülke genelinde 81 il ve 892 ilçede bulunan toplam 975 adet Tüketici Sorunları Hakem Heyeti'nin koordinasyonunu sağlamak,
- ✓ Esnaf ve sanatkârlar ile kooperatifçiliğe ilişkin politikaları ilke ve hedefleri belirleyerek ilgili hizmetleri yürütmek,
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın görevleri arasındadır.

Bu noktada, Bakanlığımızın misyonu;

- Uluslararası eşya, taşıt, yolcu hareketlerini konulmuş kurallar çerçevesinde yürüterek, ülke ekonomisine ve güvenliğine katkı sağlamak,
- Kaçağın her türünü ve kayıt dışılığı önlemek, ticaret erbabımızın rekabet gücünü kalite standardıyla arttırmak,
- Ekonominin itici gücünün özel girişimcilik olduğu bilinciyle ve başta KOBİ'ler olmak üzere bütün sanayici, tüccar, esnaf ve sanatkârlara, güvenli, sürdürülebilir ve çevreye duyarlı bir iş ve rekabet ortamı tesis etmek,
- Tüketicilerin haklarının korunmasına ve bilinçlendirilmesine yönelik tedbirler almaktır.

Vizyonumuz ise;

Görev alanında belirleyici, sınırlarda Türkiye'nin vitrini, yeni nesil bir gümrük idaresi ile birlikte girişimciliğe, yenilikçiliğe ve yüksek katma değerli teknoloji üretimine dayalı ekonomik yapısıyla, Avrasya'nın mal ve hizmet üretim üssü hâline gelen ve dünyanın en gelişmiş on ülkesi içinde yer alan bir Türkiye'nin oluşumunda öncü olmaktır.

Bakanlığımızın bünyesinde 9 Genel Müdürlük, 6 Başkanlık, 2 Müşavirlik ve 1 Özel Kalem Müdürlüğü olmak üzere toplam 18 hizmet birimi yer almaktadır.

Bakanlığımız taşra teşkilatında ise;

- 18 Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü ve bu Başmüdürlüklere bağlı 143 Gümrük Müdürlüğü,
- 4 Tasfiye İşletme Bölge Müdürlüğü ve bunlara bağlı 14 İşletme Şube Müdürlüğü, 3 İşletme Şefliği,

faaliyet göstermektedir.

Ülkemizin 24 kara, 7 demiryolu, 54 deniz ve 47 hava olmak üzere **toplam 132 sınır kapısını kapsayan 143 Gümrük İdaresi bulunmaktadır.**

640 Sayılı KHK hükümleri çerçevesinde öngörülen 20 Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü ile 81 ilde kurulacak olan İl Ticaret Müdürlüklerimizin teşkilatlanması çalışmaları da devam etmektedir.

İNSAN KAYNAĞIMIZI NİCELİK VE NİTELİK OLARAK YENİLEDİK

Bakanlığımız insan kaynağının hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirilmesi kapsamında son yıllarda oldukça önemli adımlar atılmıştır.

Özellikle 2011 yılı bu konuda bir dönüm noktası olmuştur.

- Yıllardır öncelikli sorunlarımızdan biri olan taşra birimlerinin personel ihtiyacının karşılanması amacıyla, 2011 yılı içinde toplam **5 bin** yeni kadro alınmış, böylece kadro sayısı toplamda **17 bin 723'e** ulaşmıştır. Bu sayının **10 bin 553'ü** dolu, (264'ü ticaret kısmına ait olmak üzere) **7 bin 170'i** boş kadrodan oluşmaktadır.

- **10 bin 553 dolu kadronun; 2 bin 30'u** merkez birimlerde (**bin 760'ı** gümrük, 270'i ticaret kısmına ait olmak üzere), **7 bin 974'ü** taşrada, 542'si döner sermaye işletmesinde ve 7'si de yurtdışı kadrolardan oluşmaktadır.

- 2011 yılı başından bugüne kadar yaklaşık **bin 400** personelin açıktan atama işlemleri tamamlanarak başta sınır kapıları olmak üzere personel ihtiyacı olan idarelerde göreve başlatılmışlardır.

- Bu yılın sonuna kadar da yaklaşık **800 yeni** personelin daha kurum bünyesine katılmasını planlamış bulunuyoruz.

➤ Personelimizin %64'ü 4 yıllık fakülte veya üzeri bir eğitime sahiptir.

Bakanlığımızın “Gümrük ve Ticaret” olarak isimlendirilen iki ana biriminin çalışmalarını yine bu iki başlık altında aktarmak istiyorum.

A) GÜMRÜK

Gümrük kapılarımızda her yıl milyonlarca dolarlık dış ticaret işlemine aracılık edilmekte, milyonlarca yolcu ve aracın giriş ve çıkış işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımızın özveriyle yürüttüğü hizmetlerin ve hükümetimizin “güven” üzerine kurulu iç ve dış politikasının pozitif bir yansıması olarak, bu yıl ülkemizin dış ticaret hacmi geçen yılın aynı dönemine göre **%32 oranında artmıştır.**

2010 yılı Ocak-Eylül döneminde;

- ✓ 1 milyon 445 bin beyanname ile 130,5 milyar dolarlık ithalat,
- ✓ 1 milyon 797 bin beyanname ile 81,7 milyar dolarlık ihracat olmak üzere
- ✓ **Toplam 212 milyar dolarlık dış ticaret işlemine aracılık edilmişken,**

2011 yılı Ocak-Eylül döneminde;

- ✓ 1 milyon 624 bin beyanname ile 181,6 milyar dolarlık ithalat,
- ✓ 1 milyon 934 bin beyanname ile 99,5 milyar dolar ihracat olmak üzere
- ✓ **Toplam 281 milyar dolarlık dış ticaret işlemi gerçekleşmiştir.**

Yine aynı dönemde;

- ✓ 35 milyon 169 bin 580’i gelen, 34 milyon 431 bin 342’si giden olmak üzere toplam 69 milyon 600 bin 922 yolcu,
 - ✓ 1 milyon 25 bin 977’si gelen, 1 milyon 20 bin 881’i giden olmak üzere toplam 2 milyon 46 bin 858 TIR,
 - ✓ 1 milyon 552 bin 782’si gelen, 1 milyon 540 bin 993’ü giden olmak üzere toplam 3 milyon 93 bin 775 otomobil,
 - ✓ 1 milyon 377 bin 666’sı gelen, 1 milyon 380 bin 685’i çıkan olmak üzere toplam 2 milyon 758 bin 351 konteyner,
 - ✓ 574 bin 76’sı gelen, 575 bin 708’i çıkan olmak üzere toplam 1 milyon 149 bin 784 diğer araç olmak üzere,
- **Toplamda 9 milyon 547 bin 743 araç giriş-çıkışı gerçekleşmiştir.**

1- GÜMRÜKTE YENİ UYGULAMALAR

Gümrüklerde yaptığımız yeni yasal düzenlemelerden de söz etmek istiyorum.

a) Mevzuatı Yeniliyoruz

5911 sayılı Gümrük Kanunu değişikliği, Gümrük Yönetmeliği ve diğer ikincil mevzuat düzenlemeleriyle;

- Avrupa Birliği Gümrük mevzuatında 2000 yılı sonrasında yapılan değişikliklere uyum sağlanmış,
- Gümrük kontrollerinde risk analizi bazlı yapıya geçilmiş,
- ‘Risk yönetimi ve kontrol’ uygulamasıyla; riskli olmayan işlemlerin kontrolünün hızlı ve kolay biçimde sonuçlandırılmasına yönelik önemli bir adım atılmış,
- Elektronik gümrük uygulamalarına geçiş için gerekli hukuki alt yapı oluşturulmuş,
- Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği sistemi getirilmiş,
- Gümrük vergisi muafiyet limitlerinde vatandaş lehine düzenlemeler yapılmış,
- Avrupa lkelerinin tamamını kapsayan ve “**Ortak Transit**” olarak adlandırılan transit taşıma sistemine ilişkin hukuki ereve oluşturulmuştur.

b) Ortak Transit Sözleşmesi

Günümüzde nakliyecilerimiz, Avrupa Birliği ülkelerine yönelik taşımalarda TIR Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde TIR karnesi kullanmaktadır.

TIR karnesi ile yapılan transit taşımacılıkta karne; gümrük vergilerinin ödenmesini sınırlı düzeyde güvence altına almakta, geçilen ülke sayısına göre karne maliyetleri artmaktadır.

Ülkemizin Ortak Transit Sözleşmesi'ne taraf olmasıyla birlikte taşımacılarımız;

- ✓ AB'ye yönelik taşımalarda, belge maliyeti olmaksızın ve alternatiflerine göre daha düşük maliyetle teminat kullanarak transit işlemleri gerçekleştirebileceklerdir.
- ✓ Ortak transit rejiminde nakliyecimiz, gerek Türk gümrük idarelerinde gerekse AB gümrük geçişlerinde daha az işlem ile karşılaşılacaktır.
- ✓ Ayrıca nakliyeciler elektronik beyanı her aşamasında izleyip, taşımanın sürecini takip edebilecektir.

Ülkemizin 1 Temmuz 2012’de Ortak Transit Sözleşmesi ve Tek İdari Belge Sözleşmesine taraf olması hedeflenmektedir. Bununla birlikte Ortak Transit Yönetmeliği 24 Ağustos 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

19-21 Eylül 2011 tarihlerinde Erenköy, Kapıkule TIR ve Kapıkule Gar Gümrük Müdürlükleri'nde pilot uygulama başlatılmıştır.

c) Antrepolarımızı Lojistik Merkez Haline Getiriyoruz

Bu yılbaşında, Hükümetimizce “yerli sanayiciyi korumak amacıyla” hazır giyim ve dokuma kumaşlarında %40'lara varan oranlarda ek gümrük vergisi niteliğinde geçici bir önlem getirildi. Ancak bu uygulama; yurt dışında ürettikleri ürünleri önce ülkemize vergilerini ödeyerek ithal eden ve daha sonra ülkemizde serbest dolaşımında bulunan diğer eşya ile birlikte paketleyerek veya basit işlemlerle yurt dışına gönderen marka sahibi şirketleri etkiledi.

Rakamlarla bu durumu açıklamak gerekirse; 2010 yılında yalnızca kendi kullanımını için **6 milyar dolar** civarında tekstil ürünü ithal eden ve bunun yarısını ihraç eden perakende sektörü için yaklaşık **1,5 milyar dolarlık** bir vergi maliyeti ortaya çıktı.

Bu vergi maliyetinin ihracatçılarımız için ortadan kaldırılması, ülkemizin üretim ve lojistik merkez olma özelliğinin korunması amacıyla Bakanlığımız ile Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin ortak çalışmalarıyla “**Gümrük Antrepolarının Perakende Sektörüne Hizmet Veren Lojistik Dağıtım Merkezlerine Dönüşümü**” sağlandı.

Buna göre;

- Gümrük Yönetmeliğinde değişikliğe gidildi: Antrepo rejimi kapsamında bulunan eşyaların gerek antrepoda gerekse antrepo dışında, firma sahibinin fabrikası sahası veya paketleme ünitesinde, paketleme ve birleştirme gibi işlemlere tabi tutulmasına ve serbest dolaşımında bulunmayan eşya ile paketlenmesine imkân sağlandı.
- Bu itibarla, perakende sektöründe yer alan firmalarımız yurt dışından getirilen eşyanın ithalatını yapmaksızın milli eşya ile birleştirerek kendi paketleme ünitesinden doğrudan transit ticarete konu edebilmektedir. Bu yolla üçüncü ülkelere gönderilecek ihraç ürünleri vergi yüküne maruz kalmadan ihracı edilmekte, Avrupa Birliği ülkelerine gidecek ürünlerin ise vergileri ülkemizde tahsil edilerek A.TR dolaşım belgesi eşliğinde AB'ye gönderilmektedir.

Hali hazırda, **Türkiye genelinde 560 genel ve 624 özel antrepo bulunmaktadır.**

Tekstil İhtisas Gümrüğü denetimindeki antrepo sayısı ise 152'dir.

- Şunu da belirtmek gerekir ki; yapılan düzenlemeler hazır giyim ve tekstil sektöründeki perakendecilerin acil ihtiyaçları dikkate alınarak gerçekleştirilmiş olsa da otomotiv, beyaz eşya ve elektrik-elektronik gibi diğer sektörler de bu yeni düzenlemelerden yararlanacaktır.

d) Hızlı Kargo Düzenlemesi

Hızlı kargo alanında yaptığımız düzenleme ile bu kapsamda yer alan eşyanın gümrük işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesini sağlayacak yeni bir uygulama başlattık.

Bu uygulamadan önce, gelen ve giden gönderilere ilişkin olarak DG kodlu beyanname ekinde kâğıt ortamında bir liste verilmekteydi. Söz konusu listeler elektronik ortama aktarılmadığından, hızlı kargo yoluyla gelen ve giden gönderilere ilişkin bir istatistik üretilememekteydi.

İşlem hacminin; miktar, tutar, alıcı, gönderici, ticaret yapılan ülke, eşya cinsi ve tüm bu türler bazında bilinmesini sağlayan ve takip edilebilir kılan **elektronik sistemi 7 Mart 2011 tarihinde hayata geçirdik**. Böylece sistemi son derece yalın hale getirdik.

Yeni sistem ile;

- Özellikle 75 Avro'ya kadar ticari mahiyette olsun veya olmasın gelen gönderiler,
- Miktarı 30 kilogramı geçmeyen 75-1500 Avro arasındaki ticari nitelik arz etmeyen gelen gönderiler,
- Miktarı 150 kg ve değeri 7.500 Avroyu aşmayan giden gönderilerin alıcılarına ulaştırılmasında karşılaşılan

dış ticaret işlemlerinden kaynaklanan maliyeti ortadan kaldırdık.

- Bu uygulama ile ticari niteliği olmayan şahsi kullanıma mahsus bir gönderi için, alıcısının gümrük idaresine gelmesine gerek kalmaksızın ve kargo firması ya da posta idaresine taşıma hizmeti karşılığı vereceği ücret ile, varsa ödemesi gereken tek ve maktu vergi dışında herhangi bir maliyete katlanmaksızın, **kapıdan kapıya teslimat yapılması mümkündür**.

Hızlı Kargo sisteminin uygulanmasında;

- Hızlı kargo firmalarının geçici depolama yerlerinde x-ray cihazının kullanılması zorunlu hale getirilmiştir.
- Yine her bir gönderiye ilişkin cins, kıymet, miktar ve gerekli görülecek diğer bilgilerin barkod okuyucusu tarafından okunacak şekilde gönderi üzerinde yer alması sağlanmıştır.
- X-ray ve barkod okuyucu yoluyla yapılan kontrol dışında, risk analizine dayalı olarak gönderilerin muayene memuru tarafından da paketleri açılmak suretiyle muayenesi de söz konusu olmaktadır.

Bu kapsamda ithalat ve ihracata konu edilen eşya ve adına işlem yapılan kişiye ilişkin istatistikî veriler risk analizi kapsamında değerlendirilebilmektedir.

Bu sayede, eşya, alıcı, gönderici bakımından hangi sıklıkta kargo taşımacılığına konu olduğu belirlenerek,

- Aynı eşyanın belirli sıklıkta ve sayıda gelmesi,
- Aynı alıcıya belli sıklıkta teslimat yapılması,
- Bu yolla gelen eşyanın ticarete konu edilip edilmediği

gibi durumların tespitinde gerekli önlemlerin alınması mümkün olmaktadır.

e) Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği

Gümrük hizmetlerini hızlandırmak için uyguladığımız yeni bir projemiz de “**Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği**”dir.

Bu uygulamayla;

- Yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin tespit işlemlerinin içeriğini oluşturan uygulamalar konusunda tecrübeli ve donanım sahibi olması,
- Gümrük iş ve işlemlerinin daha verimli yapılması,
- Yetkilendirilmiş gümrük müşavirliği uygulamasının gerek firmalar ve gümrük müşavirleri, gerekse de gümrük idaresi için olumlu etkiler ortaya koyması,

faydalarını gözeterek mevzuat düzenlemesi yaptık.

f) İpek Yolu Gümrük İdareleri Projesi

Bakanlığımızın bütün bu çalışmalarını tamamlayan bir diğer proje de tarihi ipek yolunun yeniden canlandırılması amacıyla, 2008 yılında çalışmalarına başlanan **İpek Yolu projemizdir**.

Bu projeye;

- Tarihi ipek yolu üzerinde yer alan ülkelerde belirlenen bir rota üzerindeki gümrük kapılarının yenilenmesi,
- Fiziki alt yapının geliştirilmesi ve
- gümrüklerde bekleme sürelerinin azaltılmasını hedefliyoruz.

“İpek Yolu Ülkeleri arasında Ticareti Geliştirme ve Kolaylaştırma hususunda Gümrük İdarelerinin Oynadığı Rol” konulu 4. Uluslararası Forum, Gürcistan’ın Batum şehrinde 26-28 Ekim tarihlerinde, 15 Devlet, Uluslararası Kuruluşlar ve Özel Sektör temsilcilerinin katılımıyla yapılmıştır.

Forum sonunda tüm katılımcıların ortak irade beyanıyla **“Batum Deklarasyonu”** kabul edilmiştir.

Türkiye tarafından önerilen **“Eylem Planı”** uygun bulunmuş ve ülkemizin önderliğinde hayata geçirilecek **Kervansaray Projesi’nin** yol haritası belirlenmiştir.

Eylem Planı uyarınca;

- Kervansaray projesi ile ilgili olarak katılımcı ülkelerin üyelerinden oluşan bir proje grubunun oluşturulması,
- 2012 yılı Ağustos ayına kadar olası İpek yolu güzergâhlarında mevcut koşulların, durumun ve ihtiyaçların tespitine dönük gerekli saha çalışmalarının tamamlanması, rapora bağlanması,
- Yeni İpek yolu güzergâhlarına ilişkin önerilerin hazırlanması,
- Tüm paydaşlarla görüşmelerin tamamlanması ve sürece özel sektörün de katılımının temini,
- 2012 yılı Eylül ayına kadar tüm çalışma sonuçlarının raporlanarak somut bir proje fişinin hazırlanması,

Konularında mutabakata varılmış ve bir **takvime** bağlanmıştır.

Eylem odaklı plan dâhilindeki somut direktiflerin tespiti amacıyla; ilk uzmanlar toplantısının, **Ocak 2012’de** Türkiye’de gerçekleştirilmesi kabul edilmiştir.

g) Gümrük ve Ticaret Konseyi

Bakanlığımıza bağlı olarak; gümrük ve ticaret politikalarının oluşturulması ve uygulanması ile ilgili görüş bildirmek ve bu konularda araştırma ve çalışmalar yapmak üzere danışma organı niteliğinde kurulacak olan Gümrük ve Ticaret Konseyi'ni oluşturduk.

Konseyde, gümrük ve ticaret alanında faaliyet gösteren sektörler temsil edilme imkânına kavuşacaktır.

Konseyin çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi için mevzuat çalışmalarımız devam etmektedir.

h) Uzlaşma Müessesesi

Uzlaşma müessesinin usul ve esaslarını düzenleyen Uzlaşma yönetmeliği 27 Ağustos 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Beyan ile gümrük idaresince yapılan tespit sonucunda belirlenen veya gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları ile, kanunda ve ilgili diğer kanunlarda öngörülen cezaların tümü, mükellefin isteği halinde uzlaşma kapsamında çözümlenebilecektir.

2- ACİL MÜDAHALE TİMLERİ OLUŞTURULDU

Yine gümrük kapılarımızda hizmet kalitesini yükseltmek üzere; 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bakanlığımıza verilen “Gümrüklü yer ve sahalarda kamu düzeninin bozulmasını önleyecek tedbirleri almak, buraların takip ve muhafazasını sağlamak” görevi ile ilgili olarak “Acil Müdahale Timleri”ni oluşturduk.

Söz konusu timler ilk etapta **Habur, Nusaybin, Esendere, Gürbulak ve Sarp** Sınır Kapılarında göreve başladılar ve ihtiyaç duyulan diğer sınır kapılarında da oluşturulacaktır.

3- GÜMRÜK KAPILARINI YENİLİYORUZ

Dünya Ticaretinin farklı durum ve koşullar nedeniyle sürekli değişen kuralları, bizim de değişmemizi, gelişmemizi, idari ve fiziki yapımızı devamlı olarak modernize etmemizi gerekli kılmaktadır.

Önümüzdeki dönemde gümrüklerdeki ticarete çok daha hızlı bir gelişme olacağı öngörüsüyle, altyapı çalışmaları dâhil olmak üzere, yatırımlarımız ve idaremizi güçlendirici faaliyetlerimizi arttırdık.

Bu çerçevede özellikle sınır kapıları olmak üzere, ticaretin geliştirilmesi ve işlemlerin kolaylaştırılması amacıyla gümrük idarelerimizi daha modern bir yapıya kavuşturacak çalışmalara öncelik veriyoruz.

➤ Gümrük kapılarımızı yenilemek ve potansiyelini arttırmak üzere en verimli uygulama olan ve **bütçeye herhangi bir yük getirmeyen “Yap-İşlet-Devret”** modelini uygulamaya önümüzdeki dönemde de devam edeceğiz.

• Bu modelle **Gürbulak, İpsala, Cilvegözü, Habur, Kapıkule, Hamzabeyli ve Sarp** Gümrük kapılarını yenileyerek hizmete açtık.

• **Nusaybin** Gümrük Kapısı'nın inşaat çalışmaları devam etmektedir.

• **Çıldır-Aktaş, Türkgözü, Dilucu, Kapıköy Esendere, Ali Rıza Efendi, Akçakale, Karkamış, Öncüpınar, Yayladağı, Pazarkule, Dereköy** Gümrük Kapıları ile **Halkalı** ve **Erenköy** Gümrük Müdürlüklerinin Yap-İşlet-Devret modeliyle yapılandırılması çalışmaları sürmektedir.

• **Bu kapılarımızda;** tahsis, kamulaştırma, mayın temizliği, karşı ülke ile mutabakat, fiyatlandırma ve görevlendirme gibi işlemler bitirildikçe inşaat ve yapılandırma işlemleri başlatılmaktadır.

• İç gümrüklerimizden Halkalı ve Erenköy Gümrük Müdürlükleri, daha uygun yerlere taşınacaktır.

➤ Öte yandan **Ortak kapı** uygulamasına dönük olarak **Gürcistan, İran ve Suriye ile anlaşmalar imzalanmıştır.** 2012 yılında ortak kapı uygulamasını, bu ülkelerle bazı gümrük kapılarımızda başlatmayı hedefliyoruz.

Bu çerçevede,

- **Gürcistan’la** Çıldır-Aktaş, İran’la **Van-Kapıköy** ve **Iğdır-Dilucu** sınır kapılarının açılması hususunda anlaşmalar imzalanmış ve **Kapıköy** sınır kapımız yolcu işlemleri için **16 Nisan 2011’de faaliyete geçmiştir.**

- Irak ile (**Ovaköy-Karavala** ve **Aktepe-Bacuka** bölgelerinde) yeni sınır kapıları açılmasına yönelik çalışmalar olumlu bir seyir içerisinde sürmektedir.

- Gürcistan’la, özellikle yolcu işlemlerine yönelik olarak yeni sınır kapıları (**Murath-Camili**) açılması için görüşmeler devam etmektedir.

Açılması planlanan yeni kapılarımız da, yine yap-işlet-devret modeliyle ve devlet bütçesine mali bir yük getirmeden halkımızın hizmetine sunulmaktadır.

4- KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE

a) Teknolojik alt yapıyı güçlendiriyoruz

Kaçakçılıkla mücadele kapsamında teknik cihaz kapasitesini sürekli güncellemekte ve arttırmaktayız.

Bu kapsamda 2011 yılında;

- ✓ Mevcut bagaj x-ray cihazlarına ilave olarak 4 adet bagaj x-ray cihazının alımı yapılmıştır ve kurulum çalışmaları devam etmektedir.
- ✓ 50 adet Radyasyon El Dedektörü, 10 adet kaçak eşya arama çantası, 5 adet fiberskop cihazı alınmıştır.
- ✓ Bir adet araç tipi (mobil) bagaj x-ray cihazı alınmış ve yolcu işlemlerini hızlandırmak için Esenboğa Havalimanı'na tahsis edilmiştir.
- ✓ **Kapıkule** Gümrük Sahasına diğer x-ray sistemlerine ilave olarak **2 x-ray, Sarp** Gümrük Kapısına da **1 x-ray** tarama sisteminin kurulumu tamamlanmış ve faaliyete geçmiştir.

b) Kaçak Yakalamaları

Koordinasyonu Bakanlığımızca yürütülen akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele için tüm birimlerin katkıları ile “**Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele Eylem Planı**” hazırlandı ve yürürlüğe girdi.

- Bakanlığımızca bu yılın ilk 9 ayında **222** olayda **22,7 Milyon TL** değerinde **9 bin 518 ton kaçak akaryakıt ele geçirilmiştir.**
- Türkiye’de ilk kez Bakanlığımız tarafından 2010 yılı sonunda kullanılmaya başlanan Çay-Tütün Dedektör Köpeği ile yaklaşık dokuz aylık dönemde;
 - **1,8 milyon TL** değerinde **555 bin 850 paket sigara** ile
 - **24 bin 750 TL** değerinde **2,5 ton kaçak çay** ele geçirilmiştir.
- Ülkemizde ilk defa Bakanlığımız tarafından ele geçirilen ve yasal mevzuatımızda uyuşturucu madde olarak tanımlanmamış olan “**Khat**” bitkisi ve sentetik esrar olarak tanımlanan “**Bonzai**” adlı maddenin, **Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanuna** ilave edilerek yasaklı maddeler arasında yer almasını sağladık.

Toplamda 46,7 milyon TL değerinde uyuşturucu madde yakalanmıştır.

➤ **2011 yılının ilk 9 ayında gerçekleştirilen operasyonlarda ise;**

- 34,8 milyon TL değerinde elektronik eşya,
- 20,8 milyon TL değerinde tütün ve alkol ürünleri,
- 230,1 milyon TL değerinde çeşitli eşya ve
- 50,7 milyon TL değerinde araç olmak üzere

➤ **Toplamda 406,8 milyon TL değerinde uyuşturucu ve kaçak eşya yakalanmıştır.**

➤ Halen çeşitli kara sınırları ile hava ve deniz limanlarında 23'ü narkotik, 5'i çay tütün ve 4'ü de patlayıcı olmak üzere toplam **32 Dedektör köpeğimiz** bulunmaktadır.

Kaçakçılıkla mücadelede 2010 yılında; 468,3 milyon TL değerinde uyuşturucu ve ticari eşya ele geçirilmiştir.

- Özellikle 2011 yılında gerçekleştirilen operasyonlarda Türkiye'den yurtdışına kaçırılmak istenen **Nesli Tehlikede olan Yabani Hayvan ve Bitki Türleri** ele geçirilmiştir.

- **Kapıkule Sınır Kapısında** gerçekleştirilen bir operasyonda **Türkiye'nin en büyük bitki kaçakçılığı ortaya çıkarılmıştır.** Çoğu sadece Türkiye'de yetişen 160 türe ait **5 bin 236** adet bitki tohumu ile **dünyada sadece Erzurum Karayazı'da yetişen** bir tür ters lale olan çiçeğin son kalan **57 soğanı** yurt dışına çıkarılmak üzereyken el konulmuştur.

- **6111 sayılı Kanun'la** 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce el konulan, **hukuki nedenlerle henüz tasfiyesi gerçekleştirilemeyen araçların tasfiyesine de imkân sağlanmıştır.**

5- İNCELEME VE SORUŞTURMAYLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Bakanlığımız teşkilat yasasının yanı sıra Rehberlik ve Teftiş Başkanlığımız personel sayısı açısından da güçlendirilmiştir. Genel Müdürlüklerde görevli kontrolörler Başkanlık bünyesinde Müfettiş olarak görevlendirilmiştir.

➤ 2011'in ilk 10 ayında **bin 310** teftiş, inceleme ve soruşturma raporu düzenlenmiştir.

➤ Sigara, akaryakıt, otomobil kaçakçılığı başta olmak üzere birçok kaçakçılık olayı soruşturularak ilgili savcılıklara intikal ettirilmiştir.

- Özellikle lokalize olmuş gruplar vasıtasıyla gerçekleştirilen ve önemli mali boyutu olan hayali ihracat kaçakçılığı işlemleri de yıl içerisinde aydınlığa kavuşturulmuştur.
- 2011 yılında 35 gümrük idaresinde 30 gün süreyle cari denetim yapılmış; 90 yetkilendirilmiş gümrük müşavirinin iş ve işlemlerinin denetimi ile sorumlu oldukları antrepoların sayımı gerçekleştirilmiştir.
- 2011 yılı Ekim ayı itibariyle süren inceleme/soruşturma sayısı ise 920'dir.

2012 yılında yol gösterici, etkin, verimli ve performans esaslı denetimlere devam edilecektir.

6- GELECEĞE DÖNÜK HEDEFLER

a) Kâğıtsız Beyan İşlemi

Belge eklenmeksizin sadece Gümrük beyannamesiyle elektronik ortamda işlem yapılabilmesine imkân tanıyan sistemdir.

Bu sistemle;

- Dış ticaret erbabının, gümrük işlemlerini gümrüğe gelmeksizin kendi ofisinden yapabilmeleri,
- Gümrüklerde iş yoğunluğu ve beklemlerin azalması,
- Gümrüklerde iş takibi yapan araçlara gerek kalmaması,
- Kırtasiyeciliğin azalması,
- Gümrük işlem maliyetlerinin minimize edilmesi

sağlanacak, böylece firmalarımızın rekabet güçleri artacaktır.

➤ Gümrük işlemlerinin kâğıtsız ortamda yürütülmesine yarayan “**KÂĞITSIZ BEYAN**” şu anda (Ankara TIR, Esenboğa, İzmir Ege Serbest Bölge, Trabzon, Karaköy Yolcu Salonu, Konya, Manisa Gümrük Müdürlükleri olmak üzere) **7 gümrük müdürlüğünde uygulanmaktadır.**

b) Tek Pencere

Tek pencere, gümrük işlemleri sırasında istenen tüm belgelerin tek noktadan temin edilmesine imkân veren sistemdir.

Böylelikle;

- ✓ Bürokrasiden ve belge temininden kaynaklanan zaman kayıplarının minimum düzeye inmesi,
- ✓ Belgede sahteciliğin önlenmesi,
- ✓ Gümrüklerdeki işlem sürelerinin kısalması,

- ✓ İşlem maliyetlerinin azalması ve firmaların rekabet güçlerinin artması sağlanacaktır.

c) AB Projeleri ve Topluluk Programları

AB Katılım Öncesi Mali Yardım kapsamında, Bakanlığımız, AB kaynaklarından en üst düzeyde yararlanmaya yönelik birçok proje üretmiştir.

- İstanbul Gümrük Laboratuvarının, toplam değeri **3 milyon 857 bin 152** Euro olan 40 adet modern ekipmanla donatılması projesi 2011 yılında tamamlanmıştır.
- **3 milyon 877 bin** Euro Bütçeli Van-Kapıköy gümrük kapısına Tren Tarama Sistemi alımına yönelik proje ihale aşamasına gelmiştir.
 - 2012 yılının ilk yarısında Sistemin kurulumu gerçekleştirilecektir.
- Gümrük Muhafaza ve Risk Yönetimi konulu **16 milyon 600 bin** Euro bütçeli ekipman (deniz botları, devriye botları, mobil tarama cihazları) alımına ve Eşleştirme Projelerine dayanan projemizin uygulaması Alman ve İngiliz Gümrük İdareleri ortaklığıyla başlamıştır.
 - Projeyi 2012 yılında bitirmeyi hedefliyoruz.

Bütün bu çalışmalarla ulusal bütçeye yük getirmeksizin gümrük idarelerimizin modernizasyonuna büyük katkı sağlanmaktadır.

B) TİCARET

Bakanlığımızın diğer ayağını oluşturan “Ticaret”le ilgili olarak öncelikle hukuki alanda getirdiğimiz yeniliklerden bahsetmek istiyorum.

a) “Yeni Türk Ticaret Kanunu” ile Ticari Hayat Şeffaflaştırıyor

6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’nda iş ortamındaki engellerin kaldırılmasına yönelik son derece önemli tedbirler yer almaktadır. Kanun ile;

- Ticari işletme, şirketler, sermaye piyasası, taşıma, deniz ticareti ve sigorta hukuku gibi konular Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu hale getirilmiş,
- İşletmelerimizin ticari ve ekonomik yönden uluslararası rekabet piyasalarında güçlü aktörler olarak çalışmalarını sağlayacak yeni kurum ve sistemlere yer verilmiştir.

Kurumsal yönetim ilkeleri ile uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun muhasebe, bağımsız denetim ilkeleri çerçevesinde

yapılacak denetim, şeffaflık ve hesap verilebilirlik anlayışlarının işletmelerimize yansıtılması ile kayıt dışılığın önlenmesi yönünde önemli katkılar sağlanacaktır.

Bu alanda bilişim teknolojilerinin etkin bir şekilde kullanılmasıyla da, işletmelerimiz hakkında güncel bilgiye ulaşılarak ticari hayatta güven ve saydamlık sağlanmış olacaktır.

1 Eylül 2011 tarihi itibariyle Ticaret sicili kapsamında;

- **97 bin 799** Anonim Şirket,
- **732 bin 617** Limited Şirket,

olmak üzere **Toplam 830 bin 416** sermaye şirketi faaliyet göstermektedir.

Bunun yanı sıra

- **16 bin 142** Kolektif Şirket,
- **2 bin 358** Komandit Şirket,
- **522 bin 26** gerçek kişi şahıs işletmesi mevcuttur.

➤ 2011 Yılı'nın ilk 9 ayında, geçen yılın aynı dönemine göre ticaret siciline kayıtlı yeni işletme sayısı %22 artarak, 87 bin 232 olmuştur.

➤ 2011 yılının ilk on ayında faaliyete başlayan esnaf sanatkâr sayısı ise **161 bindir**.

(b) Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) Hayata Geçti

Sanayi, ticaret ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren tüm gerçek ve tüzel kişilerin tekil benzersiz bir numara ile takibi ve bunlarla ilgili verilerin farklı kurumlar tarafından tek bir veri tabanından kullanılabilmesini sağlayacak “**Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS)**”ni kuruyoruz.

Bu sistemle güncel verilerin kurumlar arasında kullanılabilmesini ve bütün ticaret sicili işlemlerinin tek noktadan gerçekleştirilmesini hedefliyoruz. Sistem aynı zamanda şirketler için bir kimlik belgesi oluşturmaktadır.

2012 yılı sonuna kadar sistemi yaygınlaştırma çalışmalarını tamamlamış olacağız.

(c) 5957 Sayılı Kanun 1 Ocak 2012’de Yürürlüğe giriyor

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun’u yasalaştırdık.

Bakanlığımızın görev ve yetki alanında bulunan sebze ve meyve ticareti; üreticiler, üretici örgütleri, komisyoncular, tüccarlar, sınai işletmeler, ithalat ve ihracatçılar, perakendeciler ile 74 milyon sebze ve meyve tüketicisini ilgilendiren önemli bir sektördür.

Ülkemizde halen yürürlükte olan mevzuatın sebze ve meyve ticaretini düzenlemedeki yetersizliği, AB mevzuatına uyumun sağlanması ve toptancı halleri ile pazar yerlerinin yeniden yapılandırılmasının gerekliliği yeni bir yasal düzenlemenin yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Bu çerçevede yasalaşmış bulunan **5957 sayılı “Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” 1 Ocak 2012'de yürürlüğe girecektir.**

➤ Kanunun getirdiği en önemli yenilik; malların toptancı haline bildirim esasıdır. Malların toptancı haline bildirilmesi kaydıyla toptancı hali dışında da alım-satımının yapılabilmesinin önü açılmıştır.

➤ Bu kanunun öngördüğü önemli bir düzenleme de Bakanlığımız bünyesinde oluşturulacak **HAL KAYIT SİSTEMİDİR.**

Bakanlığımız bünyesinde elektronik ortamda kurulan merkezi **Hal Kayıt Sistemi** ile;

- Sebze ve meyve ticaretine ilişkin elektronik ortamda tutulan bilgilerin izlenmesi ve duyurulması,
- Meslek mensuplarının kayıt altına alınması,
- Bunlara yönelik veri tabanının oluşturulması
- Toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımı ve iletişim sağlanacaktır.

Ürünlerin izlenebilirliğine yönelik bilgileri içeren “**ürün künyeleri**” sayesinde **tüketiciler “Hal Kayıt Sistemi”ni kullanarak, tükettikleri ürünün nerede ve ne zaman üretildiğine ilişkin temel bilgilere ulaşabileceklerdir.**

d) Lisanslı Depoculuk

Depolanabilir tarım ürünleri ticaretinin geleceği olarak gördüğümüz Lisanslı Depoculuk Sisteminin ülkemizde uygulanması için de hukuki altyapıyı oluşturduk.

Hayata geçirdiğimiz “Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Sistemi” Türkiye de bir İLK’i oluşturmaktadır.

- ✓ Lisanslı depoculuk sistemiyle, üreticilerimiz mahsullerini depolayacakları sağlıklı, güvenli ve sigortalı depo imkânı elde etmişlerdir.
- ✓ Lisanslı depo işletmelerince çıkarılacak bu ürünlerin mülkiyetini temsil eden “ürün senetleri” kıymetli evrak hükmündedir.
- ✓ Böylece bu ürünlerin ticareti ürün senetleri vasıtasıyla Ürün İhtisas Borsası'nda gerçekleştirilecektir.
- ✓ Üreticilerimiz isterlerse fiyatların düşük olduğu hasat döneminde ürünlerini elden çıkarmak yerine lisanslı depolara koyarak, ürün senetlerini teminat olarak gösterip uygun koşullarda kredi kullanabileceklerdir.

Bu uygulama ile hedefimiz; ülkemizi bölgemizdeki tarım ürünleri ticaretinin merkezi durumuna getirmektir.

e) Teknolojik İmkânlarla İş ve İşlem Sürelerini Kısalttık

Her sektörde faaliyet gösteren vatandaşlarımızın teknolojinin tüm imkânlarından yararlanmaları ve böylece işlem sürelerini kısaltmak ve kolaylaştırmak için;

- İdarelerimizin hepsinde otomasyona geçtik,
- İthalat ve ihracat işlemlerinin tamamını elektronik ortamda gerçekleştir duruma getirdik.

Bilgi teknolojisi sadece işlemlerin bilgisayar ortamında yapılmasını sağlamakla kalmayıp dış ticaret erbabına da önemli kolaylıklar sağlamaktadır:

- İhracatta teyitler elektronik ortamda yapılmakta bunun sonucu olarak KDV iadeleri daha süratle alınabilmektedir.
- Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu amacıyla 1 merkez ve 5 bölgesel laboratuvarın cihaz, ekipman ve personel ihtiyacı büyük ölçüde tamamlanarak, gümrük idaresinin her türlü analizini doğru ve hızlı bir şekilde yapacak seviyeye getirilmiştir.

➤ **e-perakende** ve **e-ihalenin** kullanımına alt yapı hazırlayacak **Tasfiye Otomasyon Projesi (TİOP)**'nin pilot uygulamasına başlanmıştır.

➤ 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde, gümrük beyannamelerinin elektronik ya da mobil imzalı olarak gümrüğe sunulmasına imkân sağlayan elektronik imza (**e-imza**) ve mobil imza (**m-imza**) uygulamalarına tüm gümrük idarelerinde başlanmıştır.

f) Ekonomimizin Can Damarı Esnaf ve Sanatkârlarımız

Esnaf ve Sanatkârlarımız, gelir dağılımının iyileştirilmesi, sermaye ve refahın tabana yayılması ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasında ekonomik ve sosyal hayatımızın en önemli unsurlarından biridir.

5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu ile birlikte, önceden kâğıt ortamında yapılan esnaf ve sanatkârlara yönelik iş ve işlemleri de elektronik ortama taşındık.

Şu anda **1 milyon 967 bin 567** esnaf ve sanatkârın bilgileri elektronik kayıtlarda yer almaktadır.

g) Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP)

10 Nisan 2010'da yürürlüğe giren **Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP)**, esnaf ve sanatkârlarla ilgili hazırlanmış **İLK** eylem planıdır.

Ve bugüne kadar bu alanda yapılan **en kapsamlı çalışmadır**.

Bu planla hedefimiz; **“esnaf ve sanatkârlarımızın rekabet gücünü arttırmak ve ihtiyaç duyulan değişim ve dönüşümü desteklemektir.**

Uygulamayı ise, Bakanlığımızın da dâhil olduğu 14 sorumlu ve 23 ilgili kuruluş gerçekleştirmektedir. Bu noktada Bakanlık olarak, eylem planında yer alan tedbirlerden sorumlu ve ilgili tüm kuruluşların çalışmalarını takip ederek esnaf ve sanatkârlarımıza daha fazla hizmet sunmanın gayreti içerisindeyiz.

Sorumlu kuruluşlarımız ve Bakanlığımız tarafından yapılan çalışmalardan bazılarını burada değinmek istiyorum:

➤ 2002 yılında esnaf ve sanatkârlarca ödenen faiz oranı %47 iken,

- 2011 yılında, yeni açılacak ve vadesi 1 yıla kadar olan kooperatif kredilerinde %5,
 - mevcut ya da yeni açılacak ve vadesi 1 yıldan fazla olan diğer tüm kooperatif kredilerinde %6'dır.
- Esnaf ve sanatkârlara 2002 yılında Halk Bankasından Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (ESKKK) kefaletiyle kullandırılan kredilerin tutarı **153 Milyon TL iken**, bu rakamı Eylül 2011 sonu itibarıyla **5 Milyar TL ye** çıkardık.
- Ayrıca bu dönem içerisinde verilen krediler **32 kat artmıştır**.
- 2002 yılı sonu itibarıyla 402 kooperatif esnaf ve sanatkârlarımıza kredi kullandırabilirken 31 Temmuz 2011 tarihi itibarıyla bu sayı 778 olmuştur. Ayrıca esnaf ve sanatkârların kredi kefalet kooperatiflerine olan borçları yeniden yapılandırılmıştır.
- KOSGEB desteklerinden eskiden sadece imalat sektöründeki KOBİ'ler yararlanırken, **bugün hizmet sektöründe faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârımız da yararlanmaktadır**.

h) Kooperatifleri Yeniden Düzenliyoruz

Bakanlığımız yaklaşık **13 bin** kooperatif ile üst kuruluşuna ve bunların **2 milyondan** fazla kooperatif ortağına hizmet sunmaktadır.

Kooperatiflere yönelik kurumsal hizmetlerin iyileştirilmesinin yanı sıra, uluslararası iyi uygulamalar da esas alınarak sistemin bir bütün halinde rehabilite edilmesine ilişkin çalışmalarımız sürmektedir.

➤ Bu kapsamda 2011 yılı program tedbirlerine uygun olarak; Bakanlığımızca **Türkiye Kooperatifçilik Strateji Belgesi** hazırlanmıştır.

Yılsonuna kadar resmi bir doküman haline getirmeyi planladığımız, bu strateji belgesi ile; kooperatifçiliğe daha uygun bir iklimin oluşturulması, devletin, kooperatif üst örgütlerinin ve diğer sivil toplum örgütlerinin bu alandaki rollerinin yeniden tanımlanmasını hedefliyoruz.

İyi yönetim ilkeleri çerçevesinde, açık, şeffaf ve katılımcı bir anlayışla hazırlanan bu belgede yer alan Eylem Planı, kooperatifçilikle ilgili birçok

sorunun çözümüne ve kooperatifçiliğe yeni bir ivme kazandırılmasına yardımcı olacaktır.

➤ Bakanlığımızın Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede İLK KEZ **“Kooperatiflerin amaçlarını gerçekleştirmek için hazırlayacakları projeleri desteklemek ve teşvik etmek ve bu yönde düzenlemeler yapmak”** görevine yer verilmiştir.

Böylece Kooperatiflerin mali imkânsızlıklar ile gerçekleştiremedikleri üretim ve istihdama katkısı olacak projelerin desteklenmesi mümkün olacaktır.

➤ Bu kapsamda **“Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES)”** Etüt Projesi 2012 yılında uygulanacaktır.

Bakanlık olarak hedefimiz **kooperatifçiliğin** ülkemizde **önemli bir “ekonomik aktör”** olarak reel sektörün içinde yer almasıdır.

➤ Kooperatifçilik sektörünü düzenleyen **“1163 sayılı Kooperatifler Kanunu”**nun, Ticaret Kanunu’muzun getirdiği yeniliklere ve günümüz şartlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesine yönelik bir Taslak çalışmasını da başlatmış bulunmaktayız.

➤ Yine **“4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkındaki Kanun”**un yeniden yapılandırmaya ilişkin hükümlerinin yürürlükten kaldırılması, Birliklerin **“Destekleme Fiyat İstikrar Fonu”**na olan borçlarının yapılandırılması ve bunların ürün alımı için kullanacakları kredilere faiz desteği sağlanmasına yönelik mevzuat çalışmaları da devam etmektedir.

➤ Birleşmiş Milletler tarafından, 2012 yılı **“Uluslararası Kooperatifler Yılı”** olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda ülkemizde de Bakanlığımızın koordine edeceği etkinlikler düzenlenerek, bu alanda farkındalık oluşturmayı hedefliyoruz

➤ Bakanlığımızın önemli çalışmalarından biri de, kooperatiflerin faaliyet gösterdiği bazı tarımsal ürünlerdeki uluslararası faaliyet ve projelerin yürütülmesinin koordine edilmesidir. Bu çerçevede İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkeler arasında işbirliğini geliştirmek amacıyla hazırlanan **“Pamuk İşbirliği Eylem Planı”**nın Yürütme Komitesi Başkanlığı ülkemiz adına Bakanlığımızca yürütülmektedir.

➤ Yine tarım satış kooperatiflerinin faaliyet alanında uluslararası ortak çalışmaların yapıldığı “**Uluslararası Zeytin Konseyi**”ne olan üyeliğimizin, ülkemiz adına sekretaryasını Bakanlığımız yürütmektedir.

➤ Bakanlığımız özellikle kadınlarımızın kooperatif çatısı altında bir araya gelerek emeklerinin ekonomiye kazandırılması amacıyla kurulan “**Kadın, Çevre, Kültür ve İşletme Kooperatiflerine**” destek vermektedir.

➤ **Kooperatif Bilgi ve Denetim Sistemi (E-Kooperatif)** oluşturulması için çalışmalar da devam etmektedir. Bu proje kapsamında, kooperatif işlemlerinin elektronik ortamda sürdürülebilir olmasını hedefliyoruz.

Tüketici Haklarına Saygı - Bilinçli Tüketici

Gelişmiş ekonomilerin temel özelliklerinden biri de hiç şüphesiz tüketici haklarına gösterilen saygı ve duyarlılıktır. Tüketicilerimizin Avrupa Birliği standartlarında haklara sahip olmaları, bilgilendirilmeleri ve yasal haklarını kullanmaları konusuna özendirilmeleri hususlarına Bakanlığımız büyük önem vermekte ve çalışmalarımızı bu anlayışla yürütmekteyiz.

Gerek Bakanlığımızca, gerekse 81 il ve 892 ilçede oluşturulan 975 tüketici sorunları hakem heyeti ile tüketici haklarının korunması ve uyuşmazlıkların çözümüne yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Tüketici bilincinin artırılması amacıyla yaptığımız çalışmalar sonucu, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatına yapılan başvuruların her geçen gün artış gösterdiğini görmekteyiz.

1 Ocak - 15 Eylül 2011 tarihleri arasında;

- **16 bin 887**'si bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatına
- **81 bin 804**'ü hakem heyetlerine olmak üzere
- Toplam **98 bin 691 şikâyet başvurusu** yapılmıştır.
- Bunlardan **71 bin 205**'i yani **%84**'ü tüketici lehine, **11 bin 518**'i ise tüketici aleyhine sonuçlanmıştır.
- 2010 yılında ise **179 bin** tüketici şikâyet başvurusu yapılmıştır.

i) Tüketici Bilgi Sistemi-TÜBİS

Tüketici bilgi sistemi;

- Tüketicilerin eğitilmesi ve bilgilendirilmesi,
- Uluslararası tüketici kurumlarına erişim sağlanması,

- Tüketici sorunları hakem heyetleri ve tüketici mahkemelerinin karar süreçlerinin desteklenmesi

gibi konularda tüm vatandaşlarımıza hitap etmektedir.

Belgelendirme çalışmalarımız kapsamında 2011 yılı Eylül ayı sonu itibariyle;

- **11 bin 415** adet garanti belgesi,
- **4 bin 115** adet satış sonrası hizmetleri yeterlilik belgesi olmak üzere
- Toplam **15 bin 530** adet belge başvurusu

internet üzerinden e-imza ile sonuçlandırılmıştır.

j) Reklam Kurulu

Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan ve ilgili kurum ve kuruluşları temsil eden 29 üyeden oluşan Reklam Kurulu, ülkemizde yayınlanan her türlü ticari reklam ve ilanın hukuka uygunluğunu denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Kurul, 4077 sayılı **Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun** 17'nci maddesi ile gerek Bakanlığımıza yapılan başvurular, gerekse re'sen olmak üzere ticari reklam ve ilanları denetlemekte ve hukuka uygun olmayan reklam ve ilanlarla ilgili olarak tedbiren durdurma, durdurma, düzeltme ve idari para cezaları tesis etmektedir.

- Tüketicilerin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarının ticari reklam ve ilanlar vasıtasıyla zedelenmesini engellemek için oluşturulan Reklam Kurulu'na Eylül 2011 itibariyle, toplam **bin 857** başvuru yapılmıştır.

- Bu dönemde, mevzuata aykırı ticari reklam ve ilanlar nedeniyle, **verilen toplam idari para cezası miktarı ise 13 milyon 545 bin 456 Lira** olmuştur.

C- REKABET KURUMU

Bilindiği üzere Bakanlığımızın ilişkili kurumlarından olan ve 4054 sayılı **Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u** uygulamakla yükümlü Rekabet Kurumu ülkemiz ekonomisi açısından önemli görevler ifa etmektedir.

Rekabet Kurumu temel olarak;

- Karteller gibi rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar, uyumlu eylemler ve kararlar,
- Hakim durumun kötüye kullanılması ve
- Birleşme-devralmalar

gibi rekabet üzerinde olumsuz etki doğurabilecek çeşitli unsurların incelenmesine ve soruşturulmasına yönelik faaliyet icra etmektedir.

2011 yılında Rekabet Kurumu özellikle bankacılık hizmetleri, günlük gazete reklam yeri, otomotiv, GSM hizmetleri, tüketici elektroniği ve bira gibi sektörlere yönelik tamamladığı soruşturmalarla önemli hizmetler gerçekleştirmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 3. fıkrası uyarınca **teşebbüslere esastan verilen para cezası miktarı 2011 Eylül ayı sonu itibarıyla 458 milyon TL'ye ulaşmıştır.**

2010 yılı ile karşılaştırıldığında Rekabet Kurumu tarafından 2011 yılında esastan verilen para cezalarında 12 kata yakın bir artış görülmektedir.

Bu kararlara ilave olarak, Rekabet Kurumu, 4054 sayılı Kanunun uygulanmasına yönelik ilgililerin hak ve yükümlülüklerini ortaya koymak, kuralların uygulanmasına yönelik yol göstermek gibi amaçlarla ikincil mevzuat çıkarma yetkisini de haizdir.

- Buna paralel olarak, Rekabet Kurumu'na bildirilerek izin alınması gereken birleşme-devralmalara ilişkin Kurul tarafından 2010 yılında kabul edilen 2010/4 sayılı yeni bir Tebliğ 2011 yılında yürürlüğe girmiştir.

Bu yeni Tebliğ ile,

- Kurumun iş yükünün birleşme-devralma işlemlerine yoğunlaşması,
- Teşebbüslerimize daha fazla hukuki belirlilik sağlanması, amaçlanmaktadır.

- Bunun için örneğin birleşme-devralma işlemlerinin bildirimine yönelik eski Tebliğdeki ciroya ilave olarak geçerli olan pazar payı eşiği terk edilmiş ve yeni Tebliğ sadece teşebbüslerin cirolarını temel alan bir bildirim eşiği getirmiştir.

Rekabet Kurumu, birleşme-devralmalar alanındaki mevcut kuralların daha iyi anlaşılması, yeni Tebliğin içerdiği hükümler ile uygulamada hukuki belirliliği artırmak gibi amaçlarla **“Birleşme ve Devralmalarda İlgili**

Teşebbüs, Ciro ve Yan Sınırlamalar Hakkında Kılavuz” ve “Birleşme/Devralma İşlemlerinde Rekabet Kurumunca Kabul Edilebilir Çözümlere İlişkin Kılavuz”u hazırlayarak 2011 yılı içerisinde yayımlamıştır.

Geçmiş dönemlerde, akaryakıt, finansal hizmetler-bankacılık, motorlu taşıt sürücü kursları, kırmızı et gibi konularda yapılan çalışmalara ilave olarak Kurum, **kömür, ilaç, doğal gaz, süt, çevre atık yönetimi, bankacılık, okul servisi, organize perakende** gibi farklı sektör araştırmalarına devam etmektedir.

Rekabet Kurumu'nun faaliyetlerinin Avrupa Birliği ile ilgili boyutunu da incelemek **rekabet hukuku ve uygulaması alanında ülkemizin elde ettiği seviyenin görülmesi açısından önemlidir.**

➤ Bilindiği üzere Avrupa Birliği ile olan müzakere sürecimizdeki fasıllardan biri de **Rekabet Politikası faslıdır.**

Rekabet Politikası faslının önemli bir ayağını oluşturan rekabet (antitröst) kuralları da bu fasıl kapsamında ele alınmaktadır.

➤ Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ilerleme raporlarında genel olarak **rekabet mevzuatı ve bu mevzuatı uygulamakla yükümlü Rekabet Kurumu açısından oldukça olumlu değerlendirmelere yer verilmektedir.**

Nitekim bu yılki ilerleme raporunda;

- ✓ Rekabet Kurumu'nun rekabet (antitröst) kurallarına uyum konusundaki sicilinin iyi olduğu,
- ✓ Kurumun idari kapasitesinin yüksek olduğu,
- ✓ Kurumun rekabet (antitröst) kurallarını etkili şekilde ve tatminkâr bir bağımsızlıkla uyguladığı,

yönündeki değerlendirmeler bu alanda sahip olduğumuz konumumuzu net olarak ortaya koymaktadır.

Kurumun ilerleme raporunda yer alan birkaç eleştiriye de dikkate alarak başarılı faaliyetlerini devam ettireceğine olan inancımız ve desteğimiz tamdır.

Sayın Başkan,

Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri,

Bakanlığımızın 2012 Mali Yılı Bütçesi toplam **384 milyon 676 bin Liradır**. Bunun;

- **202 milyon 793 bin Lirası** Personel Giderlerine,

- **47 milyon 371 bin Lirası** Sosyal Güvenlik Kurumu ve Devlet Primi Giderlerine,

- **76 milyon 500 bin Lirası** Sermaye Giderlerine,

- **55 milyon Lirası** Mal ve Hizmet Alımı Giderlerine,

- **3 milyon 12 bin Lirası** Cari Transferlere

tahsis edilmiştir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'mızın 2012 Yılı Bütçe Tasarısının değerli katkılarınızla en iyi şekli alacağına inanıyor, Ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.